

NYHEDSBREV

HOLBÆK MUSEUM & HOLBÆK MUSEUMSFØRENING

September – december 2026

HOLBÆK
MUSEUM

NYT FRA MUSEUMSFORENINGEN

Efter en forhåbentlig lang og velfortjent sommer, håber vi at alle vores medlemmer er klar til at tage fat på den resterende del af 2026. Efteråret vil byde på en række spændende arrangementer, som alle er beskrevet i dette nummer af Nyhedsbrevet.

Den 2. november arrangerer vi for første gang et fælles arrangement med Menighedsrådet ved Skt. Nikolai Kirke. Menighedsrådet holder en mandag i hver måned en Mandagscafe som holdes i Skt. Nikolai Kirke Sognehus, som ligger skråt overfor kirken. Forfatter og historiker Henning Friesland Petersen vil fortælle den spændende historie om arkitekten Christian Hansen og byggeriet af Skt. Nikolai kirke i starten af 1870'erne. Foredraget afsluttes med en rundvisning ved og i kirken.

I foråret måtte vi desværre aflyse arrangementet med historielærer på Stenhus Jakob Kousgaard Mikkelsen pga. sygdom. Jakob er nu på benene igen og foredraget holdes den 23. september 2026 kl. 19:00 i Foredragssalen på Holbæk Museum.

Udover disse to arrangementer, har vi den 21.10.26 et foredrag om hvordan det er at vokse op som barn i en lille Grønlandsk bygd. Og så er vi den 11.11.26 inviteret på besøg på Stenhus Gymnasium, som i år kan fejre 120-års jubilæum.

Udover de arrangementer der er beskrevet i dette Nyhedsbrev kan man altid finde en oversigt over tidligere og kommende arrangementer på vores hjemmeside <https://holbaekmuseumsforening.dk>

I slutningen af 2026 forventer vi at vores nye bog udkommer. Bogen er skrevet af Andreas Skov og Jesper Lundsby Skov, begge fra Holbæk Stadsarkiv. Bogen har fået titlen: "Holbæk bliver moderne – det 20. århundrede fortalt i billeder og tekst". Bogen fortæller om udviklingen i Holbæk op gennem 1900-tallet og det vil være en billedbog med mange billeder fra Stadsarkivets store fotosamling.

Bogen bliver sat til salg i butikken på Holbæk Museum samt hos Bog og Ide i Holbæk. Er man medlem af Holbæk Museumsforening, kan man få bogen gratis hvis man selv henter den i butikken på Holbæk Museum eller ved et af vores arrangementer.

Og så deltager vi naturligvis igen på Holbæk Museums store julemarked den 5. og 6. december 2026. Julemarkedet holdes både i museumsgården og i de gamle huse, hvor der vil være boder, musik og andre aktiviteter. Og så kan man jo få en snak med Holbæk Museumsforening, måske har du et godt forslag til et af vores kommende arrangementer?

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

HOLBÆK BLIVER MODERNE

– NY FOTOBOG

Holbæk Museumsforening har de seneste år udgivet bøger, senest i 2025 "Fra Akropolis til Holbæk", som handler om byggeriet af Skt. Nikolai Kirke i 1870'erne. Medlemmer af Holbæk Museumsforening kan få et eksemplar af vores bøger, ved at henvende sig i butikken på Holbæk Museum eller ved at betale forsendelsesomkostningerne, for at få bogen sendt hjem.

Vi arbejder lige nu på et nyt bogprojekt, som har fået titlen "Holbæk bliver moderne – det 20. århundrede i billeder og tekst".

Gennem århundreder var Holbæk en traditionel købstad, der fungerede som det administrative og handelsmæssige centrum for Nordvestsjælland landbrugsopland. I løbet af det 20. århundrede ændrede de gamle rammer sig dog markant.

Bogen dokumenterer gennem fotografier den udvikling, hvor provinsbyen åbnede sig mod omverdenen, og hvor industri, byudvikling og velfærdsstatens institutioner forandrede byens struktur.

Personalet ved Holbæk Motorfabrik, ca. 1950

Bogen skrives af Stadsarkivar ved Holbæk Stadsarkiv Andreas Skov og Jesper Lundsby Skov og vil blive illustreret med mere end 150 fotografier fra Holbæk Stadsarkivs store arkiv., digitaliseret takket være en strimmelscanner doneret af Fonden til støtte for Holbæk Museum.

I øjeblikket er vi ved at færdiggøre bogen, manuskriptet er afleveret og efter korrekturlæsning, bliver bogen sat flot op af vores grafiker, klar til tryk.

Bogen finansieres af støtte fra forskellige fonde og andre, der har ønsket at støtte udgivelsen af bogen. Den nye bog vil igen være gratis for medlemmer af Holbæk Museumsforening og vil også blive sat til salg i butikken på Holbæk Museum og hos Bog & Ide i Holbæk.

Det er planen, at bogen udkommer i løbet af november og som sidst, vil vi invitere alle vores medlemmer til en reception på Holbæk Museum. Datoen for receptionen er endnu ikke fastsat, men vil senere blive kommunikeret på vores hjemmeside og med en direkte mail sendt til alle vores medlemme

BYEN DER FORSVANDT

– LIVET PÅ KANTEN AF LOVEN I GAMLE DAGES
HOLBÆK OG ANDRE KØBSTÆDER

Går man rundt i Holbæk, er der ikke meget tilbage af den gamle by – slet ikke af byen, som den så ud i Middelalderen. Men man kan jo forestille sig, hvordan det har været at leve i det Holbæk, som nu er forsvundet.

I foredraget vil historielærer fra Stenhus Gymnasium Jakob Kousgaard Mikkelsen, fortælle om nogen af de kulørte og oversete sider af, hvordan det var at leve i middelalderens danske byer – og så sammenholde dem med de skildringer man har af Holbæk i perioden; blandt andet med fokus på de mere skumle sider.

Vi har ikke kort over Holbæk fra middelalderen men Resens kobberstik fra 1677 viser nok fint, hvordan byens også har set ud i middelalderen ca. 200 før kobberstikket blev stukket.

Jakob Kousgaard Mikkelsen
foto: Stenhus Gymnasium

Den 23. september 2026 kl. 19.00 – 21.00 i Foredragssalen på Holbæk Museum

Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer.

Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!

EFTERÅRSFERIE PÅ HOLBÆK MUSEUM

Nat på Museet! 14. oktober 2026 kl. 18-21

Museet slukker for lyset og inviterer nattens væsner indenfor. Ingen kan forudsige, hvad der gemmer sig i de gamle huses kroge men helt sikkert er det at det bliver hårrejsende! Husk en hånd at holde i hvis det bliver for uhyggeligt, men tjek lige at den sidder fast på en arm. . . . Det er godt at medbringe en lommelygte. Der er vil også være en spændende konkurrence og der er halloweenslik til de børn der deltager i konkurrencen!

Pris: Barn 25 kr. Voksen 50 kr. billetexpressen.dk eller i døren

Decoupage på æsker 12.-13. oktober kl. 10-30-14.30

Find billeder i magasiner, ugeblade og bøger – klip dem ud og pynt din helt egen æske med låg. Kom til åbent kreativt decoupage-værksted på Holbæk Museum.

Pris: Børn gratis. Voksne alm. entré. Gratis for medlemmer af Holbæk Museumsforening

Grav dig ned i fortiden. Arkæologi for børn 12.-16. oktober kl. 10.20-14.30

Bliv arkæolog for en dag på Holbæk Museum. Vores dygtige arkæolog på museet tager dig i hånden, og sammen graver I jer ned i fortiden.

Pris: Børn gratis. Voksne alm. entré. Gratis for medlemmer af Holbæk Museumsforening

AKTIVITETSKALENDER

19. september, 24. oktober & 14. november kl. 13.00-14.30 Pris: 90 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Byvandring om Besættelsestiden i Holbæk Kom og hør om Besættelsen i Holbæk, der hvor det skete! Mødested: Holbæk kaserne, Kasernevej 43
27. september, 25. oktober & 29. november kl. 10.00 Pris: 100 kr. Medl. 50 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Omvisninger på Bakkekammen Kom med indenfor i Danmarks eneste interiørmuseum for Bedre Byggeskik. Mødested: Bakkekammen 40, 4300 Holbæk
17. september & 15. oktober kl. 16.00-17.30 Pris 90 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Middelalderbyvandring i Holbæk Museumsinspektør Mads Findal Andreassen viser rundt i Middelalderens farverige Holbæk. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
23. september kl. 19.00 – 21.00 Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer.	Byen der forsvandt – livet på kanten af loven i gamle dages Holbæk og andre købstæder. Betalning ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op! Foredragssalen på Holbæk Museum
27. september, 25. oktober & 29. november kl. 14.00-14.30 Gratis, når entré er betalt.	Det sidste vikingskib? Særomvisning. Museets guide fortæller med billeder den fantastiske historie om fundet af den næsten 1000 år gamle Gislingeåbåd og den arkæologiske udgravning. Derefter er der tid til at se den flotte Gislingeåbåd.
27. september, 3., 17. oktober & 6. december kl. 10.30, 12.00 & 13.30 Pris: 565 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Escaperoom Mytteriet på 'Den gode Hensigt' Kom med på dybt vand i Holbæk Museums Escape Room. 1 billet gælder for op til 5 deltagere. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
12. september, 16., 31. oktober, 14. november & 5. december kl. 10.30, 12.00 & 13.30 Pris 565 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Escaperoom 'Alberts hemmelige arkiv' Tag familien med og prøv vores nye escaperoom 'Alberts hemmelige arkiv' på Holbæk Museum. 1 billet gælder for op til 5 deltagere.

SEPTEMBER-DECEMBER 2026

12.-13. oktober kl. 10.30-14.30 Pris: børn gratis. Voksne alm. entré. Gratis for medlemmer af Holbæk Museumsforening	Decoupage – pynt din egen æske Find billeder i magasiner, ugeblade og bøger – klip dem ud og pynt din helt egen æske med låg. Kom til åbent kreativt decoupage-værksted på Holbæk Museum.
14. oktober 2026 kl. 18-21 Pris: Barn 25 kr. Voksen 50 kr.	Nat på Museet!
12.-16. oktober kl. 10.30-14.30 Pris: børn gratis. Voksne alm. entré. Gratis for medlemmer af Holbæk Museumsforening	Grav dig ned i fortiden! Arkæologi for børn Bliv arkæolog for en dag på Holbæk Museum. Vores dygtige arkæolog på museet tager dig i hånden, og sammen graver I jer ned i fortiden.
21. oktober kl. 19.00 – 21.00 Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer. Betalning ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!	En opvækst i Grønland Læge Marianne Haaning Weincke fortæller om sin opvækst i en lille bygd i Grønland i 1960'erne. Foredragssalen på Holbæk Museum.
2. november kl. 14.00-17.00 Pris: 30 kr, der gives ikke særskilt rabat for medlemmer af Holbæk Museumsforening, betaling ved indgangen. Tilmelding ikke nødvendig, bare mød op.	Fra Akropolis til Holbæk i Skt. Nikolaj Fælles arrangement med Skt. Nikolai Sogn i Sognehuset. Henning Friesland Petersen fortæller om historien bag bogen "Fra Akropolis til Holbæk" med efterfølgende rundvisning udenfor og inde i kirken Mødested: Skt. Nikolai Sognehus, Kirkestræde 9, 4300 Holbæk
11. november kl. 15.45 – 18.00 Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer. Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!	Stenhus 120 år – udflugt Holbæk Museumsforening arrangerer en spændende kørselv tur til Stenhus Gymnasium i Holbæk. Kom med og hør om de mange historier der gemmer sig bag dørene på Stenhus! Mødested: Skolens parkeringsplads kl. 15:45
5., 13. & 21. november kl. 17.00-18.30 Pris 90 kr. Børn under 5 år gratis, Børn 5-17 år 30 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Holbæks Mørke Historier Byvandring i mørket med historier om Holbæks mørke fortid – og nutid. Gå med og hør om det usynlige, der kommer frem, når lyset er slukket.

AKTIVITETSKALENDER

Tre workshops - Giv dit tøj nyt liv – broderi og synlige reparationer Deltag på en eller alle 3 workshops. Alle kan deltage, uanset om man har broderiefaring eller ej. Med i prisen er en nål, stof og det broderitråd der bruges under workshoppen.	
7. november kl. 10.00-12.00 Pris: 150 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 225 kr. for ikke medlemmer. Prisen er inkl. nål, stof og det broderitråd, der bruges under workshoppen. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Workshop 1 - Reparer med broderede blomster. Lær at sy stikkesting, fladsting og schattérsting. Med kun tre forskellige sting kan der laves de fineste motiver, der kan dække over reparationer eller stå alene som dekoration på dit tøj.
26. november kl. 19.00-21.00 Pris: 150 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 225 kr. for ikke medlemmer. Prisen er inkl. nål, stof og det broderitråd, der bruges under workshoppen. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Workshop 2 - Reparer med sashiko. Lær hvordan du kan optegne og sy et simpelt sashikomønster og får inspiration til hvordan du kan reparere tøj med teknikken.
28. november kl. 10.00-12.00 Pris: 150 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 225 kr. for ikke medlemmer. Prisen er inkl. nål, stof og det broderitråd, der bruges under workshoppen. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Workshop 3 - Reparation af tøj Lær at lave lappeløsninger med vilde broderier. På denne workshop slipper vi fantasien løs og laver sjove lappeløsninger med broderier.
2. december kl. 19.00-21.00 Pris 75 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.	Erindringsskrivning Erindringer – vil du i gang med at skrive dine erindringer? Historiker og arkivar Rikke Elise Roos hjælper i gang! Foredragssalen på Holbæk Museum.
5.-6. december kl. 11.00 -16.00 Gratis entré!	Julemarked på Holbæk Museum Kom til byens hyggeligste julemarked med spændende boder, knas og musik!
Nogle af arrangementerne er måske endnu ikke åbne for billet salg. Du kan dog altid holde dig opdateret om ændringer på Museum Vestsjællands hjemmeside: vestmuseum.dk/holbaek-museum/det-sker-holbaek .	

MANDAGSCAFÉ MED FOREDRAG

I samarbejde med Menighedsrådet ved Skt. Nikolai Kirke arrangerer Holbæk Museumsforening Mandagscafé med foredrag: "Fra Akropolis til Holbæk" af historiker og forfatter Henning Friesland Petersen.

Mandagscafe holdes i Skt. Nikolai Sognehus, Kirkestræde 9, 4300 Holbæk mandag den 2. november 2026 kl. 14:00.

Kom og hør et spændende foredrag om arkitekten Christian Hansen og byggeriet af Skt. Nikolai Kirke.

Historiker og forfatter Henning Friesland Petersen kommer til mandagscafe i Sognehuset og fortæller historien om byggeriet af Skt. Nikolai Kirke, som den er fortalt i Holbæk Museumsforenings bog "Fra Akropolis til Holbæk". Som afslutning på foredraget, vil der blive rundvisning både udenfor og inde i kirken, hvor Henning Friesland Petersen vil vise nogle af de steder, hvor man f.eks. kan se Christian Hansens inspiration fra hans mangeårige ophold i Grækenland.

Foredraget holdes som et samarbejde mellem Menighedsrådet ved Skt. Nikolai Kirke og Holbæk Museumsforening. Der vil være mulighed for at købe bogen i forbindelse med foredraget

Se mere om Mandagscafe arrangementerne her:

www.holbaekkirke.dk/aktiviteter/musik-og-kultur/mandagscafe

Pris: Det koster 30 kr. at deltage i Mandagscafe, betales ved indgangen. Der er ikke særskilt rabat for medlemmer af Holbæk Museumsforening. Tilmelding ikke nødvendig – bare mød op.

HOLBÆKS MØRKE HISTORIER

For dem, som tør, er der tur rundt i Holbæk til kendte og ukendte steder, hvor byens dødsspændende historier springer ud af mørket.

Hør om skeletter under brostenene og om det virkelig er rigtigt, at lig kan føde børn, som det måske er sket på byens misdæder-kirkegårde!

Tag en ven i hånden og få en særlig oplevelse på denne stemningsfulde tur, der også handler lidt om de levende.

Turen er ikke velegnet for gangbesværede.

Det er nødvendigt at købe billet på forhånd.

5., 13. & 21. november kl. 17.00-18.30

Pris: 90 kr. Børn under 5 år gratis, Børn 5-17 år 30 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.

KØR-SELV TUR TIL STENHUS GYMNASIUM I HOLBÆK

Holbæk Museumsforening arrangerer en spændende kør-selv tur til Stenhus Gymnasium i Holbæk. Skolen fylder i år 120 år og historielærerne på skolen vil fortælle om skolens historie ligesom vi vil høre om hvad Stenhus har udviklet sig til i dag.

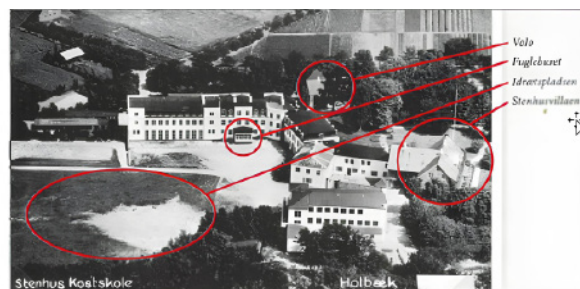

Mange historier gemmer sig bag dørene på Stenhus!

Vidste du for eksempel, at Stenhus Kostskole under besættelsen 1940–1945 var skueplads for flere illegale aktiviteter og stærkt knyttet til modstandsbevægelsen i Nordvestsjælland?

I 1906 blev skolen startet med kun 9 elever, 7 kostelever og 2 holbækkere. Siden starten har skolen gennemgået en rivende udvikling til i dag, hvor Stenhus er en moderne undervisningsinstitution med mere end 1000 elever og mere end 100 lærere, hvilket gør Stenhus til en af landets største gymnasier.

Når vi kommer indenfor på skolen, vil en af historielærerne på skolen fortælle om skolens historie med nedslag i nogle af de mange begivenheder der har været i skolens 120 år. Vi mødes på skolens parkeringsplads ved rundkørslen på Stenhusvej. Her vil man kunne betale for arrangementet. Arrangementet slutter kl. 18:00

Postkort fra 1930'erne.

Turen holdes onsdag den 11.11.2026 med mødetid på skolens parkeringsplads kl. 15:45

Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke- medlemmer.

Betaling ved fremmødet på P-pladsen – kontant eller mobilepay 87854. Tilmelding ikke nødvendig.

EN OPVÆKST I GRØNLAND

Holbæk Museumsforening arrangerer et foredrag, hvor læge Marianne Haaning Weincke fortæller den spændende historie om sin opvækst i en lille bygd i Grønland i 1960'erne. Efterfølgende blev hun læge og har bl.a. boet i Holbæk og været læge på Holbæk Sygehus.

Marianne Haaning Weincke er født i Danmark i 1960 og flyttede med sin familie til Grønland som 4-årig. Faderen var blevet udstationeret som lærer i Akunnaaq, en lille bygd på den Grønlandske vestkyst.

Her boede hun med sine forældre og søster frem til 1977. Hun gik i grønlandsk skole og lærte sproget, og familien var en del af samfundet i den lille bygd. Familien boede forskellige steder og flytningen til Grønland betød pludselig at de skulle bo i et hus uden indlagt vand eller elektricitet.

**Den 21. oktober 2026 kl. 19.00 – 21.00 i
Foredragssalen på Holbæk Museum**

Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer.

Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!

TING ER IKKE ALTID, HVAD MAN TROR...

Vi kender alle sammen de trefligede spænder fra vikingetiden ca. 800-900. De er ret almindelige og har holdt tøjet sammen og perlekæderne på plads hos rigtig mange vikingekvinder. På bagsiden kan vi se rester af nålefæste i to af fligene og en lille ring til kæder i den sidste.

Men nogle trefligede fibler er slet ikke fibler. De er derimod sværdophæng fra den frankiske militærudstning. Her har de fungeret som en del af sværdophænget i en meget standardiseret militærudstning. Vi kan se dem på en illustration fra *The Vivian Bible* fra 845.

Når man nørder sig godt ned i materialet, opdager man nogle gange, at tingene ikke altid er, hvad man tror. Vi har således identificeret to nye sværdophæng, der tidligere har været beskrevet som trefligede fibler – fra Ormslev og Thorslunde. Vi har allerede kigget meget på en fra Gudum og tror, den også stammer fra en frankisk krigers udstning. Alle tre har de nitter frem for nålefæste og en karakteristisk ornamentik, der antyder, at de ikke er produceret her.

Hvordan de er havnet på Vestsjælland, ved vi ikke, og heller ikke hvordan de endte med at danne forlæg for vikingkvindernes populære smykke.

Mange begejstrede hilsener, Arkæologerne!

ERINDRINGSSKRIVNING

– VIL DU I GANG MED AT SKRIVE DINE ERINDRINGER?

Vi er ofte omgivet af erindringer. Hvad lavede vi i går? Hvad oplevede du i sidste weekend? Hvor var du henne på din seneste ferie?

Erindringer skaber minder. Og minder er ofte erindringer.

Når vi skal erindre ting der er sket os, for lang tid siden, er der ofte elementer der står lysende klart, mens andre kan henstå i et uklart lys.

At fastholde minder og gøre dem til en nærværende erindring er noget der optager mange, og med lidt øvelse vil du ofte kunne kaste mere lys på de ellers uklare minder. Og gemme dem for eftertiden.

I dette foredrag vil arkivar og historiker Rikke Elise Roos tage dig med på en rejse tilbage i dine egne erindringer.

Nogle måske fra din barndom, nogle fra din ungdom, måske nogle fra midt i livet?

Foredraget vil indeholde små øvelser, hvor du kan skue indad, og måske fastholde nogle af dine egne erindringer.

Medbring gerne en notesblok eller pc, så du kan nedfælde erindringerne, når de dukker op.

På den måde, er du allerede i gang med at skrive dine egne erindringer.

2. december kl. 19.00-21.00 på Holbæk Museum

Pris: 75 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.

